

20.3.2026

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Vastaus Kuusamon vammaisneuvoston 13.1.2026 esittämiin kysymyksiin omaishoidon vapaista

Tällä hetkellä vapaiden toteutumisen seuranta ei vielä ole mahdollista Oima-järjestelmän kautta. Järjestelmää kuitenkin kehitetään ja tuleviin päivityksiin selvitetään mahdollisuutta lisätä toiminnallisuuksia, jotka mahdollistaisivat vapaiden toteutumisen seurannan. Samassa yhteydessä arvioidaan myös mahdollisuutta hälytys- tai ilmoitusmekanismiin, joka antaisi palveluohjaajalle tiedon tilanteista, joissa omaishoitaja ei ole pitänyt lakisääteisiä vapaitaan. Näin palveluohjaaja voisi tarjota tukea ennakoivasti ja etsiä yksilöllisiä ratkaisuja omaishoitajan jaksamisen turvaamiseksi.

Omaishoidon vapaita jää käyttämättä erityisesti tilanteissa, joissa omaishoidettava ei ole halukas lähtemään kodin ulkopuoliseen hoitoon, kotiin ei ole tarjolla sopivaa hoitoapua tai perhe ei halua tarjottua hoitoapua ottaa vastaan. Näissä tilanteissa lakisäateinen vapaa voi jäädä toteutumatta, vaikka tarve sille olisi olemassa.

Tilanteen parantamiseksi Pohteella valmistellaan omaishoidon vapaan palvelusetelin käyttöönoton laajentamista koko hyvinvointialueen alueelle ja vammaisten ja ikäihmisten perhehoitoa lisätään, mikä monipuolistaa omaishoidon vapaan järjestämisen vaihtoehtoja ja antaa omaishoitajille nykyistä joustavampia ratkaisuja vapaan pitämiseen.

Toivomme, että tämä tukee yhteistä tavoitetta omaishoitajien hyvinvoinnin ja jaksamisen vahvistamiseksi.

Ystävällisin terveisin,

Marja Salo

Palvelualuejohtaja

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue